

MONEDDE BIZANTINE RECENT DESCOPERITE ÎN DOBROGEA (SEC. VI-VII)

Gabriel CUSTUREA*

Keywords: *Byzantine Empire, Byzantine Dobruja, Byzantine coins.*

Cuvinte-cheie: *Imperiul bizantin, Dobrogea bizantină, monede bizantine.*

Abstract: *The author presents a number of 187 Byzantine coins coming from archaeological sites and from private collections. They were discovered in 16 localities. From numismatic point of view we have to mention unknown pieces, like those at nr. 45, nr. 104 and nr. 126. Double struck (nr. 41, nr. 151) or overstruck (nr. 32, nr. 94) pieces must also be recorded. We also mention a counterfeit from Justinianus' I time (nr. 27). The Byzantine Dobruja catalogue of numismatic sites reaches 110 localities with these published coins. The large differences between the lots - 46 locations with only one coin - to centers with hundreds of pieces - determine us to conclude that during a great part of the 6th century, especially the second half of it, we have to deal with a monetary economy developing like islands, in and around the ancient Dobrujan cities.*

Rezumat: *Autorul prezintă un număr de 187 monede bizantine provenite de la șantiere arheologice și din colecții private. Ele au fost descoperite în 16 localități. Din punct de vedere numismatic se remarcă piese inedite (nr. 45, nr. 104 și nr. 126). Sunt de consemnat, de asemenea, piese cu dublă frapă (nr. 41, nr. 151) sau surfrapate (nr. 32, nr. 94). Remarcăm și o imitație din timpul lui Justinianus I (nr. 27). Cu monedele noi publicate repertoriul numismatic al Dobrogei bizantine ajunge la 110 localități. Diferențele mari între loturi - 46 puncte cu o singură monedă, până la centre cu sute de piese -, ne conduc la concluzia că, pe o mare parte din secolul al VI-lea, mai ales în a doua sa jumătate, avem de-a face cu o economie monetară ce se dezvoltă insular în interiorul și în preajma marilor orașe antice dobrogene.*

După nici patru ani de la apariția ultimei contribuții proprii referitoare la acest subiect, numărul semnificativ al descoperirilor și importanța unora dintre piese ne obligă să le prezentăm specialiștilor¹. Este vorba de un număr de 187

* Gabriel Custurea: Muzeul de Istorie Națională și Arheologie, Piața Ovidiu nr. 12, Constanța, 900745; custurea@gmail.com.

¹ Ultimele piese publicate se găsesc la CUSTUREA 2008, p. 533-562, piese descoperite izolat și la GÂNDILĂ 2009, p. 87-106, un depozit monetar.

monede găsite în 16 localități dobrogene. O bună parte provin din cercetările sistematice sau preventive ale colectivului constănțean (Capidava, Constanța, Pantelimonu de Sus), iar celelalte din colecții private.

Din punct de vedere numismatic ni se pare demn de remarcat piesa nr. 27 - un *follis* imitație sau mai curând o emisiune a unei monetării mobile. Hemifollisul numărul 32 este surfrapat pe o piesă de 16 *nummia* de la Justinianus I. Piesa de 10 *nummia*, cu nr. 45 emisă de Tiberius II este inedită față de determinatoarele cunoscute (MIB II). De remarcat, piesele nr.41 și 151 (5 *nummia*) cu dublă frapă pe avers. De asemenea, *hemifollis*-ul nr. 82 cu greutate și flan pentru piesele reformate, dar bătut cu matrițe din seria anterioară. Trebuie adăugate piesele nr. 104, *hemifollis* de Constantinopol, emis de Justinus II și bătut într-o *officina* neconsemnată în MIB II și nr. 126, *hemifollis* de Cyzic, emis de Justinus II, variantă cu *chrismon* pe revers. În sfârșit, follisul emis de Heraclius, descoperit la Murighiol, este surfrapat pe o piesă inițial bătută de Justinus II. Pentru epoca respectivă astfel de emisiuni sunt destul de frecvente în descoperiri².

Referitor la localitățile unde au fost găsite piesele, sunt de subliniat câteva aspecte.

Bărăganu este cunoscut până în prezent prin descoperirea unui *follis* de la Justinus I și un altul de la Justinianus I³. Descoperirile numismatice de la Capidava, răspândite în mai multe publicații, au fost publicate în ultima vreme cu întreaga bibliografie⁴. Piesele de la Constanța se alătură sutelor de astfel de descoperiri; acestea sunt găsite în umplutura de la fundația sediului MINAC din Piața Ovidiu, unde au fost făcute lucrări de consolidare⁵. Dunăvățul apare ca un punct nou pe harta descoperirilor dobrogene din secolele VI-VII. Piesa de la Dunăreni-Bratca se alătură unui alt lot ce se eșalonează de la Anastasius I la Justinus II, publicat cu puțin timp înainte⁶. De la Hârșova provin mai multe piese bizantine din secolele VI-VII care au fost publicate în ultimele două decenii⁷.

² POENARU, OCHEȘEANU, POPEEA 2004, p. 116, nr. 909, 911; p. 117, nr. 912-914 (Focas); p. 124, nr. 964, 966-968; p. 125, nr. 969 - 974; p. 127, nr. 983 (Heraclius); CUSTUREA 1986, p. 277, nr. 6 (Heraclius); VERTAN, CUSTUREA 1988-1989, p. 380, nr. 1306 (Focas); CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1997, p. 379, nr. 1737 (Focas); Iidem 1999, p. 355, nr. 2909, (Focas); CUSTUREA 2008 p. 546, nr. 224 (Focas).

³ CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1998, p. 316, nr. 1831-1832. Precizăm că ultimele trei cronici constănțene au fost semnate G. Custurea, A. Vertan, G. Talmațchi, pe principiul ponderii materialului și contribuției autorilor, spre deosebire de primele 10 care aveau la bază criteriul cronologic al materialului.

⁴ CUSTUREA, CLIANTE 2006, p. 424-426, nr. 9-36; CUSTUREA 2008, p. 536-537, nr. 11-19; GÂNDILĂ 2003-2005, p. 131, nr. 10; GÂNDILĂ 2007, p. 607-623; GÂNDILĂ 2009, p. 87-106; CUSTUREA 2004-2005, p. 507-508.

⁵ O *pentanummia* emisă de Justinianus I la Constantinopol (527-538), o altă *pentanummia* de la Justinus II emisă la Constantinopol și un *hemifollis* de la Mariucius Tiberius (CON, A, 590-591), au fost descoperite în cursul unor cercetări preventive din zona peninsulară a municipiului.

⁶ CUSTUREA, CLIANTE 2006, p. 428, nr. 71-76.

⁷ CUSTUREA 2004-2005, p. 497, nr. 34, p. 512-513 cu bibliografia; CUSTUREA, CLIANTE 2006, p. 429, nr. 77 (este necesară precizarea că piesa de la nr. 78 este descoperită la Histria și numai o eroare de tehnoredactare a plasat-o sub vocea Hârșova; CUSTUREA 2008, p. 543, nr. 146.

După patru decenii de cercetări de salvare (cu o frecvență neregulată) și alte aproape două decenii de săpături sistematice putem aprecia că de la Isaceea nu s-a recoltat un material numismatic prea bogat (circa 200 monede), databil în perioada pe care o analizăm⁸.

Așezarea de la Izvoarele (Sucidava) apare din nou cu un lot însemnat, situl fiind un furnizor de sute și mii de piese mici, monede, sigilii, accesorii⁹ ba chiar a unui tezaur episcopal¹⁰, deși în zonă nu au fost înțprinse nicicând cercetări sistematice. Localitatea Lanurile îmbogățește lista descoperirilor cu un lot important, în zonă fiind găsite o piesă monetară și accesorii din secolele X-XI¹¹; tot aici, prin anii '50 s-a aflat și un tezaur monetar din secolul al XVIII-lea¹². Descoperirile de la Murighiol – așezarea *extra muros* –, vin să se adauge celor cunoscute până acum¹³. Așezarea bizantină timpurie de la Nufăru este reprezentată printr-un lot important de piese care se alătură celor publicate până în prezent¹⁴. Palazu Mic, cu descoperirile de aici, reprezintă un punct nou pe harta Dobrogei bizantine.

Reluarea cercetărilor sistematice de la Pantelimonu de Sus - Ulmetum a îmbogățit substanțial materialul numismatic cunoscut din această fortificație târzie¹⁵. Lotul de la Slava Rusă se adaugă descoperirilor provenite din cercetările sistematice sau achiziții, care fac din acest sit arheologic unul dintre cele mai productive pentru epoca studiată, aducând așezarea de aici alături de cele de la Constanța, Histria și Siliștra.¹⁶

De la Topalu provin mai multe piese fără context arheologic sursa lor fiind colecțiile private¹⁷. Valu lui Traian era cunoscut până în acest moment cu o singură descoperire, un *follis* emis de Justinus I la Nicomedia¹⁸. În sfârșit,

⁸ BAUMANN 2010, p. 82, nr. 6, 7, 18; p. 99, nr. 5, 7-40; p. 100, nr. 57, 58, 68, 72, 96, 98-101; p. 101, nr. 103-107, 119, 120, 125-133; p. 102, nr. 157-159; p. 156, nr. 5-12; CUSTUREA 2004-2005, p. 515 cu bibliografia; POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA 2004, *passim*; CUSTUREA, CLIANTE 2006, p. 429, nr. 79; la lucrările citate se adaugă un lot aflat în studiu, compus din 31 de bronzuri: Anastasius I – 1M, 2K; Justinus I -1M, 2K, Justinus I sau Justinianus I – 1M, 1K; Justinianus I – 3K (527-537), 7 I; Justinus II – 2M, 5K; Mauricius Tiberius – 3K; Focas -1M, 1K, Tiberius II sau Focas 1K.

⁹ BARNEA 2000, p. 293-306; CULICĂ 1969, p. 355-371; CULICĂ 1972, p. 267-300; CULICĂ 1973-1975, p. 227-230; CULICĂ 1975, p. 215-262; CULICĂ 1976, p. 115-133; CULICĂ 1979, p. 145-149; CULICĂ 1976-1980, p. 253-262; DIACONU 1963, p. 548-550; IRIMIA 1985, p. 141-156; IRIMIA 1998, p. 37-48; IRIMIA 2002-2003, p. 161-176.

¹⁰ RĂDULESCU, CLIANTE 1986, p. 127-158.

¹¹ Un *follis* din clasa A3 și obiecte mărunte din metal din această perioadă se află în curs de publicare.

¹² POPEEA, CUSTUREA 1976-1980, p. 389-394, noi informații la CUSTUREA, TALMAȚCHI 2011, p. 250, nr. 80.

¹³ ISVORANU, VÎLCU 2010, p. 418-420 și bibliografia p. 408, n. 1.

¹⁴ MĂNUCU-ADAMEȘTEANU, DAMIAN, MOISIL, IACOB, PETAC 2005-2006, p. 392, nr. 59-65.

¹⁵ CUSTUREA 2004-2005, p. 521-522, cu bibliografia; CUSTUREA, CLIANTE 2006, p. 429-430, nr. 86-91; CUSTUREA 2008, p. 546, nr. 213-223.

¹⁶ IACOB 2005, p. 75-80; IACOB 2009, p. 68-75, CUSTUREA 2004-2005, p. 499-501, nr. 70-102.

¹⁷ CUSTUREA 2004-2005, p. 501, nr. 105-111, p. 525-526 cu bibliografia; CUSTUREA 2008, p. 547-548, nr. 225-264.

¹⁸ CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1999, p. 361, nr. 2250.

numerosul lot, fără informații privind locul de găsire, vine să completeze datele despre situația descoperirilor monetare bizantine timpurii.

Prin noile descoperiri publicate, numărul localităților unde au fost găsite monede bizantine din secolele VI-VII a ajuns la 110. În același timp se conturează tot mai mult o ierarhizare a lor din punct de vedere al numărului de piese, de la 46 de localități cu o descoperire singulară până la sute de piese descoperite în fostele orașe antice: Constanța, Histria, Slava Rusă, Silistra, Isaccea, Adamclisi etc. Astfel rămâne demonstrată dezvoltarea insulară a economiei monetare dobrogene în perioada analizată, cu precădere după domnia lui Justinianus I¹⁹. Toate aceste fenomene economice s-au desfășurat în condițiile destrămării *limes*-ului dunărean sub loviturile avaro-slave și a fenomenului de ruralizare a societății²⁰.

CATALOG

BĂRĂGANU

Justinus I

1. AE ↑, 7,37 g., 28 x 26 mm.
MIBE, p. 97, nr. 18, K,
CON, Γ, a: 518-522.
Col. privată.

2. AE ↗, 16,69 g., 29 mm,
MIBE, p. 96, nr. 12, M,
CON, B, a: 522-527.
Col. privată.

3. AE ↑, 8,81 g., 25 x 22 mm,
MIBE, p. 97, nr. 19, K,
CON, ?, a: 522-527.
Col. privată.

Justinus I sau Justinianus I

4. AE ↓, 2,02 g., 12 mm,
MIBE, p. 99 (129), nr. 32 (93), C,
CON, A, a: 522-537.
Col. privată.

Justinianus I

5. AE ↓, 20,08 g., 35x34 mm,
MIBE, p. 136, nr. 113a, M,
NIK, A, a: X/X = 546/47.
Col. privată.

CAPIDAVA

Justinus I

6. AE ↓, 16,20 g., 33 mm,
MIBE, p. 96, nr. 11, M,
CON, Δ, a: 518-522.

Justinus I sau Justinianus I

7. AE ↗ 18,45 g., 33,5 x 32,5 mm,
MIBE, tip general, M,
CON, Δ, a: ? = 522-537.

Justinianus I

8. AE ↓, 16,87 g., 33,5 x 32,5 mm,
MIBE, p. 126 g., nr.83, M,
CON, ?, a: 527-537.

9. AE ↙, 14,16 g., 29,5 x 28,5 mm,
MIBE, p. 126, nr. 84, M,
CON, Δ, a: 527-537.

10. AE ↓, 2,40 g., 12,5 mm,
MIBE, p. 129, nr. 93, C,
CON, A, a: 527-537.

11. AE ↘, 11,15 g., 31x30 mm,
MIBE, p. 132, nr. 91², K,
CON, C, a: X/II/II = 540/41

¹⁹ OBERLÄNDER – TÂRNOVEANU 2003a, p. 348-350; OBERLÄNDER – TÂRNOVEANU 2003b, p. 221-222.

²⁰ MADGEARU 1997, p. 315-336; MADGEARU 2001, p. 207-217; MADGEARU 2007, p. 151-158; BOUNEGRU, ADUMITROAEI 2005-2006, p. 259-282.

12. AE , 4,27 g., 20 mm,
MIBE, p. 150, nr. 157c, I,
ANT, a: X/X = 546/47.

13. AE , 5,08 g., 18 x 17 mm,
MIBE, p. 133, nr. 99², I,
CON, a: X/X/IX? = 556/57?

14. AE , 3,45 g., 15,5 mm,
MIBE, p. 133, nr. 99², I,
CON, a: X/X?III = după 549/550.

15. AE , 2,36 g., 15,5 x 14,5 mm,
MIBE, p. 133, nr.99², I,
CON, a: X/?? = 550/51-565.

Justinus II

16. AE , 5,65 g., 20,5 x 19,5 mm,
MIB, II, p. 102, nr. 70a,K,
TES, a: Δ = 568/69.

17. AE , 1,38 g., 14 mm,
MIB, II, p. 97, nr. 45, C,
CON, B, a: 565-578.

Mauricius Tiberius

18. AE? 5,20 g., ruptă,
MIB, II, p. 115, nr. 70C(70D), K,
CON, ?,a: = 586/87.

CONSTANȚA-Tomis

Mauricius Tiberius

18a. AE , 8,76 g, 29,5 x 25,5 mm
MIB, II, p. 117, nr. 75B, M
NIK, A, a: II/II = 585/86
MINAC 2011, Inv. 81511.

Heraclius

19. AE , 8,89 g., 33 mm, surfrapare pe
Focas Av/Rv.
MIB III, p. 223, nr. 160b, M.
CON, Γ a: III = 612/13
MINAC, 2011, Inv. 81382.

DUNĂRENI-Bratca
Justinus II

20. AE , 1,31 g., 15 x 13,5 mm,
MIB II, p. 97, nr. 45, C,
CON, a: 565-578.
Inv. 64276.

DUNAVĂȚ
Justinus I

21. AE , 9,40 g., 26 x 24,5 mm,
MIBE, p. 97, nr. 19, K,
CON, Γ, a: 522-527.
Col. privată.

22. AE , 3,59 g., 17,5 mm,
MIBE, p. 101, nr. N43, I,
NIK, a: 522-527
Col. privată.

Justinianus I

23. AE , 13,59 g., 29 mm,
MIBE, p. 127, nr. N84, M,
CON, Γ, a: 527-537.
Col. privată.

24. AE , 16,40 g., 29,5 x 28 mm,
MIBE, p. 126, nr. 84, M,
CON, Δ, a: 527-537.
Col. privată.

25. AE , 16,70 g., 29,5 mm,
MIBE, p. 127, nr. 87, M,
CON, C, a: 527-537.
Col. privată.

26. AE , 15,78 g., 30,5 x 28,5 mm,
MIBE, p. 127, nr. 87, M,
CON, C, a: 527-537.
Col. privată.

27. AE , 12,63 g., 29 x 26 mm,
Av. ONIYSTIAIANVS PPA c.p.e.
Rv. c.p.e.
Imitație
Col. privată.

Justinus II

28. AE ↓, 7,37 g., 23,5 x 21 mm,
MIB, II, p. 96, nr. 44a, K,
CON, B, a: II/II = 568/69.
Col. privată.
29. AE ↓, 4,95 g., 21 mm,
MIB, II, p. 102, nr. 70a, K,
TES, a: Δ=568/69.
Col. privată.
30. AE ↑, 6,21 g., 23 x 22 mm,
MIB, II, p. 98, nr. 47a, K,
NIK, a: C| = 571/72
Col. privată.
31. AE?, 3,28 g., 19 x 17 mm, ruptă,
MIB, II, p. 102, nr. 70a, K,
TES, a: X = 574/75.
Inv. 80011.
32. AE ↓, 6,37 g., 27 x 21,5 mm,
surfrapare pe IS, Justinianus I
Rv./Rv.
MIB, II, p. 102, nr. 70d, K,
TES, a: X = 574/75
Col. privată.

HÂRȘOVA- Carsium
Justinus II

33. AE ↓, 14,62 g., 31 x 30 mm,
MIB, II, p. 100, nr. 56a, M,
ANT, Γ a: C|/II = 571/72.

ISACCEA- Noviodunum
Justinus I

34. AE ↙, 11,25 g., 29 mm.
MIBE, p. 98, nr. 23, M,
CON, A, a: 507/512.

Justinianus I

35. AE?, 1,55 g., 14,5 x 13,5 mm,
MIBE, p. 133, nr. 99², I,
CON, a: X/X/X/? = 556/57-565.
Inv. 80931

36. AE ↗, 3,28 g., 15 x 13,5 mm,
MIBE, p. 138, nr. 118 b, I,
NIK, a: X/XX/C = 562/63.
Col. privată.

37. AE ↑, 3,55 g., 15,5 x 14 mm,
MIBE, p. 142, nr. 123a, I,
KYZ, a: X/XX/ C| = 563/64.

Justinus II

38. AE ↑, 15,03 g., 30 mm,
MIB II, p. 98, nr. 46b, M,
NIK, B, a: C = 570/71
39. AE ↓, 13,67 g., 31 x 30 mm,
MIB II, p. 98, nr. 46a, M,
NIK, B, a: C = 570/71.
40. AE ↑, 4,78 g., 23 mm,
MIB II, p. 100, nr. 51b, K,
KYZ, a: X = 574/75.
41. AE ↓, 1,62 g., 17 x 15 mm, dublă
frapă Av.
MIB II, p. 97, nr. 45, C,
CON, Γ, a: 565-575
42. AE ↓, 2,40 g., 15 x 13,5 mm,
MIB, II, p. 97, nr. 45, C,
CON, Δ, a: 565-578.
Col. privată.
43. AE ↓, 2,56 g., 14 mm,
MIB II, p. 99, nr. 49, C,
NIK, a: 565-578.

44. AE ↓, 1,96 g., 14 mm,
MIB II, p. 99, nr. 49, C,
NIK, a: 565-578.

Tiberius II

45. AE ↓, 2,08 g., 15 x 14 mm, inedită I.
Av. Bust profil dr. ΔNTIB CONST... PPAV
Rv. T
I, ANT, a: II/II = 578.
Col. privată.

Mauricius Tiberius

46. AE ↙, 6,80 g., 24,5 x 19,5 mm,
MIB II, p. 116, nr. 70D, K, var...-MA...
CON, A, a: X = 591/92.

IZVOARELE - Sucidava

Anastasius I

47. AE ↓, 8,32 g., 25 mm,
MIBE, p. 88, nr. 33, K,
CON, €: a: 512-517.
Inv. 80861.

Justinus I

48. AE ↗, 18,04 g., 31 x 27,5 mm,
MIBE, p. 96, nr. 12, M,
CON, Δ: a: 522-527.
Inv. 80863.

49. AE ↓, 8,24 g., 25 x 24 mm,
MIBE, p. 97, nr. 19, K,
CON, B, a: 522-527.
Inv. 80862.

50. AE ↓, 1,53 g., 14 mm,
MIBE, p. 101, nr. 46, €
NIK, a: 522-527.
Inv. 81248.

Justinianus I

51. AE ↓, 17,31 g., 35 x 33,5 mm,
MIBE, p. 129, nr. 95a, M,
CON, Γ: a: X/∣ = 542/43.
Inv. 80864.

52. AE ↓ 15,82 g., 30 mm,
MIBE, p. 131, nr. 95 f, M,
CON, Δ: a: X/X/X = 556/57.
Inv. 81172.

53. AE ↑, 11,84 g., 33 mm, trecută prin
foc, Av. exfoliat
MIBE, p. 130, nr. 95a, M,
CON, B, a: X/X/X?/II = 558/59?
Inv. 81249.

54. AE ?, 1,53 g., 17 mm, ruptă,
MIBE, p. 138, nr. 118(a,b), I,
NIK, a: X/XX/ ∣ = 563/64.
Inv. 80013.

55. AE ↓, 3,76 g., 16 mm,
MIBE, p. 133, nr. 99², I,
CON, a: ? = 550-565.
Inv. 80012.

Justinus II

56. AE ↑, 6,95 g., 23 x 22 mm,
MIB, II, p. 96, nr. 44a, K,
CON, Δ: a: II = 566/67.
Inv. 80865.

57. AE ↓, 5,00 g., 21,5 mm,
MIB, II, p. 102, nr. 70a, K,
TES, a: Δ = 568/69.
Inv. 80871.

58. AE ↓, 7,50 g., 23,5 mm,
MIB, II, p. 98, nr. 47a, K,
NIK, a: ∣ = 570/71.
Inv. 80866.

59. AE ↑ 5,66 g., 24x22 mm,
MIB, II, p. 98, nr. 47a, K,
NIK, a: ∣ = 571/72.
Inv. 80870.

60. AE ↘, 12,04 g., 29,5 x 28 mm,
MIB, II, p. 94, nr. 43a, M,
CON, Γ: a: ∣/∥ = 572/73.
Inv. 80859.

61. AE ↓, 6,05 g., 21,5 mm,
MIB, II, p. 99, nr. 51b, K,
KYZ, a: ∣∥ = 572/73.
Inv. 80860.

62. AE ↑, 13,42 g., 30 x 27,5 mm,
MIB, II, p. 98, nr. 46a, M,
NIK, B, a: ∣/∥ = 573/74.
Inv. 80868.

63. AE ↓, 13,20 g., 29,5 x 28 mm,
MIB, II, p. 98, nr. 46 a, M,
NIK, A, a: X/III? = 577/78?
Inv. 80867.

64. AE ↑, 2,02 g., 14 x 13 mm,
MIB, II, p. 100, nr. 53, €,
KYZ, a: 565-578.
Inv. 80878

Mauricius Tiberius

65. AE ↓, 11,13 g., 29 mm,
MIB, II, p. 112, nr. 65B, M,
CON, A, a: I = 582/83.
Inv. 80869.

66. AE ↖, 2,56 g., 20 x 19 mm,
MIB, II, p. 117, nr. 72A, I,
CON, a: 582/83.
Inv. 80872.

LANURILE

Anastasius I

67. AE ↓ 17,59 g., 35 x 33 mm.
MIBE, p. 86, nr. 23, M,
CON, A, a: 507-512
Col. privată.

Justinus I

68. AE ↑18,80 g., 30 x 28 mm,
MIBE p. 96, nr.12, M,
CON, A, a: 522-527.
Col. privată.

69. AE ↓ 16,03 g., 29 mm
MIBE, p. 96, nr. 12, M,
CON, ?, a: 522-527.
Col. privată.

70. AE ↓ 7,78 g., 25 mm
MIBE p. 97, nr. 19, K,
CON, Δ, a. 522-527.
Col. privată.

71. AE ↓16,50 g., 30 mm,
MIBE, p. 100, nr. 39, M,
NIK, A, a: 522-527.
Col. privată.

Justinianus I

72. AE ↙18,00 g., 29,5 mm
MIBE, p. 126, nr. 84, M,
CON, B, a. 527-537.
Col. privată.

73. AE ↘, 6,00 g., 22 x 20 mm,
MIBE, p. 153, nr. 169, IS,
TES, a: 538-551
Col. privată.

74. AE ↓, 3,85 g., 21,5 x 20,5 mm,
MIBE, p. 133, nr. 99, I,
CON, ?, a: ?/X? = 556/57-565
Col. privată.

Justinus II

75. AE ↓, 6,29 g., 21 mm,
MIB, II, p. 102, nr. 68b, K,
TES, a: II? = 566/67?
Col. privată.

76. AE ↓ 5,47 g., 21 x 18 mm,
MIB II, p. 102, nr. 70a, K,
TES, a: € = 569/70
Col. privată.

77. AE ↓ 4,72 g., 20 mm,
MIB II, p. 102, nr. 70a, K,
TES, a: ¼ /||| (?) = 572/73
Col. privată.

78. AE ↓ 5,91 g., 21 mm,
MIB II, p. 102, nr. 70e, K,
TES, a: X = 574/75
Col. privată.

79. AE ↓ 5,94 g., 21 mm,
MIB II, p. 96-97, nr. 44a, K,
CON, Δ, a: ? = 565-578.
Col. privată.

Mauricius Tiberius

80. AE ↓, 3,38 g., 24,5 x 21 mm,
MIB, II, p. 115, nr. 70D, K,
CON, A,a: Ğ| = 588/89.
Col. privată.

81. AE ↓ 5,83 g., 22,5 x 21,5 mm,
MIB II, p. 115-116, nr. 69-70, K,
CON, A, a: ? = 582-601/02.
Col. privată.

MURIGHIOL - Halmyris
(așezarea *extra muros*)
Anastasius I

82. AE ↑, 8,11 g., 25,5 mm,
MIBE, p. 88, tip 32, K,
var.cu greutate și flan pentru piesele
reformate
CON, Γ, a: 512-517.
Col. privată.

Justinianus I

83. AE ↑, 16,00 g., 30,5 mm,
MIBE, p. 126, nr. 84, M,
CON, B, a: 527-537.
Col. privată.

84. AE ↓, 18,42 g., 32 x 27 mm,
MIBE, p. 126, nr. 84, M,
CON, Δ, a: 527-537.
Col. privată.

85. AE ↘, 13,89 g., 30,5 mm,
MIBE, p. 137, nr. 116a, K,
NIK, a: XIII = 539/40.
Col. privată.

86. AE ↓, 15,82 g., 32,5 x 26 mm, ruptă,
MIBE, p. 129, nr. 95a, M,
CON, Δ, a: ? = 538-542 (după greutate).
Col. privată.

87. AE ↙, 1,99 g., 16 x 14,5 mm,
MIBE, p. 138, nr. 118a, I,
NIK, a: X/XX/ V = 561/62.
Col. privată.

Justinus II

88. AE ↓, 15,62 g., 30 x 28 mm,
MIB, II, p. 98, nr. 46 a, M,
NIK, B, a: II/II = 568/69.
Col. privată.

89. AE ↓, 7,95 g., 24 x 22 mm,
MIB, II, p. 96, nr. 44a, K,
CON, Δ, a: ↵ = 569/70.
Col. privată.

90. AE ↓, 5,25 g., 20,5 mm,
MIB, II, p. 102, nr. 70c, K,
TES, a: € = 569/70
Col. privată.

91. AE ↓, 12,35 g., 28 x 27 mm,
MIB, II, p. 98, nr. 46b, M,
NIK, A, a: ¶ = 571/72.
Col. privată.

92. AE ↘, 6,62 g., 23,5 mm,
MIB, II, 96, nr. 44a, K,
CON, A, a: ¶ = 572/73.
Col. privată.

Mauricius Tiberius

93. AE ↓, 7,83 g., 23 x 20 mm,
MIB, II, p. 115, nr. 69B, K,
CON, A, a: I = 582/83.
Col. privată.

Heraclius

94. AE ↘, 13,80 g., 29 mm,
MIB, III, p. 223-224, nr. 160 a, b, c, M,
surfrapare peste Justinus II,
Av/Rv – Rv/Av.
CON, Δ, a: ? = 612/13-615/16.
Col. privată.

NUFĂRU - Thalamonium

Justinus I

95. AE ↓, 16,62 g., 31 x 2 8,5 mm,
MIBE, p. 96, nr. 12, M,
CON, A, a: 522-527.
Col. privată.

96. AE ↙, 15,68 g., 28,5 mm,
MIBE, p. 100, nr. 39, M,
NIK, A, a: 522-527.
Col. privată.

- Anastasius I - Justinianus I
97. AE ↑, 14,68 g., 33,5 x 31 mm,
MIBE, tip general, M,
CON, A, a: ? = 512-537.
Col. privată.
- Justinus I sau Justinianus I
98. AE ↑, 11,02 g., 24 x 20,5 mm,
MIBE, p. 97/128, nr. 19/90, K,
CON, (NIK), € , a: 527-537.
Col. privată.
- Justinianus I
99. AE ↑, 8,17 g., 22 x 21 mm,
MIBE, p. 128, nr. 90, K,
CON, €, a: 527-537.
Col. privată.
100. AE ↓, 10,01 g., 27,5 x 26,5 mm,
MIBE, p. 138, nr. 116b, K,
NIK, a: XVI/II = 544/45.
Col. privată.
101. AE ↓, 3,57 g., 20 x 18 mm,
MIBE, p. 133, nr. 99, I,
CON, a: X/X = 546/47.
Col. privată.
102. AE ↓, 4,11 g., 20 x 17,5 mm,
MIBE, p. 133, nr. 99, I,
CON, a: X/X/III = 549/50.
Col. privată.
103. AE ↓, 2,87 g., 17 mm,
MIBE, p. 138, nr. 118a, I,
NIK, a: X/X/X/III = 559/60.
Col. privată.
- Justinus II
104. AE ↓, 8,12 g., 24 x 23 mm,
MIB, II, p. 96, nr. 44a, K,
CON, A, a: I = 565/66 variantă inedită
pentru officină, sunt consemnate
numai ΒΓΔЄ.
Col. privată.
105. AE ↓, 13,64 g., 29 x 27,5 mm,
MIB, II; p. 94, nr. 43a, M,
CON, Δ, a: II/II = 568/69.
Col. privată.
106. AE ↓, 5,71 g., 22 x 21 mm,
MIB, II, p. 102, nr. 70c, K,
TES, a: € = 569/70.
Col. privată.
107. AE ↓, 5,68 g., 18 mm,
MIB, II, p. 102, nr. 70a, K,
TES, a: € = 569/70.
Col. privată.
108. AE ↑, 5,87 g., 21 x 20 mm,
MIB, II, p. 98, nr. 47b, K,
NIK, a: Ɔ/II = 572/73.
Col. privată.
109. AE ↓, 5,36 g., 21 x 19 mm,
MIB, II; p. 102, nr. 70a, K,
TES, a: X = 574/75.
Col. privată.
110. AE ↓, 4,98 g., 21,5 x 16 mm,
MIB, II, p. 102, nr. 70f, K,
TES, a: XI/II = 577/78.
Col. privată.
- Mauricius Tiberius
111. AE ↑, 6,39 g., 20,5 mm,
MIB, II, p. 124, nr. 112D, K,
TES, a: Ɔ = 586/87.
Col. privată.
112. AE ↓, 4,91 g., 21 x 20 mm,
MIB, II, p. 124, nr., 112D, K,
TES, a: Ɔ = 586/87.
Col. privată.
- PALAZU MIC**
Anastasius I
113. AE ↓, 18,32 g., 33 mm,
MIBE, p. 87, nr. 27, M,
CON, B, a: 512-517.
Col. privată.

Justinianus I

114. AE ↓, 16,86 g., 30,5 x 29,5 mm,
MIBE, p. 127, nr. 87, M,
CON, €: a: 527-537.
Col. privată.

115. AE ↘, 16,25 g., 30 mm,
MIBE, p. 126, nr. 83, M,
CON, €: a: 527-537.
Col. privată.

116. AE ↓, 12,80 g., 29 mm,
MIBE, p. 126-127, nr. 83-85, M,
CON, ? a: 527-537.
Col. privată.

117. AE ↑, 8,92 g., 27 x 24 mm,
MIBE, p. 128, nr. 90, K,
CON, Δ: a: 527-537.
Col. privată.

118. AE ↓, 6,73 g., 25 x 24 mm,
MIBE, p. 128, nr. 90/91, K,
CON, ? a: 527-538
Col. privată.

Justinus II

119. AE ↓, 4,70 g., 23 x 18,5 mm,
MIB, II, p. 101, nr. 68a, K,
TES, a: III = 567/68.
Col. privată.

120. AE ↓, 4,55 g., 20,5 mm,
MIB, II, p. 101, nr. 68, K,
TES, a: III = 567/68.
Col. privată.

121. AE ↓, 6,26 g., 23 x 22 mm,
MIB, II, p. 96, nr. 44a, K,
CON, B, a: II/II (?) = 568/69
Col. privată.

122. AE ↓, 5,63 g., 22 x 21 mm,
MIB, II, p. 102, nr. 68b, K,
TES, a: Δ = 568/69.
Col. privată.

123. AE ↑, 12,49 g., 29 mm,
MIB, II, p. 94, nr. 43a, M,
CON, B, a: ☩ = 569/70
Col. privată.

124. AE ↘, 6,42 g., 23 x 21,5 mm,
MIB, II, p. 96, nr. 44a, K,
CON, Γ, a: ☩ (?) = 569/70.
Col. privată.

125. AE ↓, 4,51 g., 19 x 18 mm,
MIB, II, p. 102, nr. 68b, K,
TES, a: V = 569/70.
Col. privată.

126. AE ↑, 7,92 g., 23 mm,
MIB, II, p. 99, nr. 51b, K,
KYZ, a: ☩ = 572/73
var. cu chrismon
Col. privată.

PANTELIMONU DE SUS – Ulmetum

Anastasius I

127. AE ↓, 17,64 g., 34 x 32,5 mm,
MIBE, p. 87, nr. 27, M
CON, €: a: 512-517.
Ulmetum, SB, c. 4-5

128. AE ↓, 8,28 g., 28 x 26 mm,
MIBE, p. 88, nr. 33, K,
CON, Γ, a: 512-517
Ulmetum, SA

Tiberius II

129. AE ↓, 8,30 g., 31 x 29,5 mm,
MIB, II, p. 106, nr. 35, M,
NIK, ?, a: ? = 578-582
Ulmetum, *passim*

Mauricius Tiberius

130. AE ↓, 6,03 g., 20 x 19 mm,
MIB, II, p. 124, nr. 113D, K,
TES, a: ☩/II = 588/89
Ulmetum, SB, c.10-12

131. AE ↘, 10,98 g., 29 mm,
MIB, II, p. 118, nr. 76Db, M,
NIK, A, a: X/III = 594/95
Ulmetum, SB c. 5-6,
- SLAVA RUSĂ - Ibida**
Justinus I sau Justinianus I
132. AE ↗, 4,04 g., 23 x 22 mm,
MIBE, p. 97(128), nr. 19(90), K,
CON, Δ, a: 522-537.
Inv. 80058.
- Justinianus I
133. AE ↘, 4,32 g., 19 x 18 mm,
MIBE, p. 128, nr. 92, I,
CON, a: 527-537.
Inv. 80060.
134. AE ↘, 16,36 g., 29,5 mm,
MIBE, p. 134, nr. 107a, M,
NIK, B, a: 527-537.
Inv. 81081.
135. AE ↗, 4,74 g., 16 mm,
MIBE, p. 160, nr. 199, I,
CAR, a: X/III = 540/41.
Inv. 80063.
136. AE ↙, 1,57 g., 16 x 15 mm,
MIBE, p. 138, nr. 118a, I,
NIK, a: X/X/X = 556/57.
Inv. 81083.
137. AE ↗, 4,35 g., 16 mm,
MIBE, p. 138, nr. 118a, I,
NIK, a: X/X/X (?)/II-558/59?
Inv. 80064.
138. AE ↘, 2,63 g., 14 mm,
MIBE, p. 138, nr. 118 (a.b), I,
NIK, a: X/X/?/?I = 553/54-565.
Inv. 80014.
139. AE ?, 2,15 g., 15 mm,
MIBE, p. 133(138), nr. 99(118), I,
CON(NIK)?, a: XX/?/? = 550-565.
Inv. 80015.
140. AE ?, 3,48 g., 17,5 mm,
MIBE, p. 133(138), nr. 99(118), I,
CON(NIK)?, a: ?/X/? = 550-565.
Inv. 80016.
141. AE ↘, 2,29 g., 16 x 14,5 mm,
MIBE, p. 133(138), nr. 99(118), I,
CON(NIK)?, a = 556-565.
Inv. 80059.
142. AE ↘, 2,61 g., 15,5 mm,
MIBE, p. 138, nr. 118a, I,
NIK, a: 558/59-565.
Inv. 80062.
143. AE ↘, 2,68 g., 16 x 14,5 mm,
MIBE, tip general, I,
?, a: 550-565.
Inv. 80056.
144. AE ↘, 1,15 g., 15x13 mm, ruptă,
MIBE, p. 133, nr. 99, I,
CON, a: ? = 538-565.
Inv. 80075.
- Justinus II
145. AE ↘, 4,93 g., 19,5 mm,
MIB, II, p. 101-102, nr. 68a,b, K,
TES, a:? = 565-570/71.
Inv. f.n.
146. AE ↘, 2,23 g., 15,5 x 13,5 mm,
MIB, II, p. 101, nr. 65a, C,
ANT, a: 569/70
Inv. 80061.
147. AE ↘, 7,84 g., 21,5 mm,
MIB, II, p. 99, nr. 51b, K,
KYZ, a:⁴ = 570/71
Inv. 81082.
148. AE ↘, 5,64 g., 21 x 19,5 mm,
MIB, II, p. 102, nr. 70 (?), K,
TES, a:? = 568-578.
Inv. 80066.
149. AE ↗, 1,57 g., 15 x 12 mm,
MIB, II, p. 97, nr. 45, C,
CON, +, a: 565-578,
Inv. 81085.

150. AE ↘, 0,75 g., 14 x 11 mm, ruptă,
MIB, II, p. 97, nr. 45, €,
CON, B, a: 565-578.
Inv. 80074.

151. AE ↓, 1,52 g., 17 mm, dublă frapă
Av., MIB, II, p. 97, nr. 45, €,
CON, Γ, a: 565-578.
Inv. 80065.

152. AE ↑, 1,46 g., 15 mm,
MIB, II, p. 97, nr. 45, €,
CON, Γ, a: 565-578,
Inv. 81086.

153. AE ↑, 1,56 g., 12,5 mm,
MIB, II, p. 97, nr. 45, €,
CON, ?, a: 565-578,
Inv. 81084.

154. AE ↓, 2,86 g., 16 x 13,5 mm,
MIB, II, tip general, €,
?, a: 565-578.
Inv. 80057.

TOPALU
Justinianus I

155. AE ↑, 3,54 g., 15,5 x 14 mm,
MIBE, p. 142, nr. 123 a, I,
KYZ, a: X/XX/III = 560/61.
Col. privată.

VALU LUI TRAIAN
Justinianus I

156. AE ↓, 16,67 g., 33 x 32 mm,
MIBE, p. 127, nr. 85, M,
CON, A, a: 537.

157. AE ↘, 18,84 g., 36,5 x 35,5 mm,
MIBE, p. 146, nr. 145a, M,
ANT, B, a: X/X/I = 547/48

158. AE ↘, 19,18 g., 37,5 x 36 mm,
MIBE, p. 146, nr. 145a, M,
ANT, €, a: X/X/III = 550/51.

DOBROGEE - PASSIM
Anastasius I

159. AE ↓, 7,60 g., 24,5 mm.
MIBE, p. 86, nr. 23, M,
CON, Γ, a: 507-512.
Col. privată.

160. AE ↓, 7,08 g., 27,5 mm
MIBE, p. 88, nr. 33 K,
CON, €, a: 512-517.
Col. privată.

Justinus I

161. AE ↓, 9,13 g., 26 mm,
MIBE, p. 97, nr. 18, K,
CON, €, a: 518-522
Col. privată.

162. AE ↓, 8,30 g., 26 mm,
MIBE, p. 97, nr. 18, K,
CON, €, a: 518-522
Col. privată.

163. AE ↓, 13,84 g., 27 mm.
MIBE, p. 96, nr. 12, M,
CON, Δ, a: 522-527.

Justinianus I

164. AE ↓, 13,85 g., 30 x 27,5 mm.
MIBE, p. 127, nr. 87, M,
CON, €, a: 527-537.
Col. privată.

165. AE ↑, 13,59 g., 30 mm.
MIBE, p. 128, nr. 88, M,
CON, €, a: 527-537.
Col. privată.

166. AE ↓, 6,98 g., 25 x 22,5 mm.
MIBE, p. 128, nr. 90, K,
CON, Δ, a: 527-537.
Col. privată.

167. AE ↓, 16,92 g., 31 mm.
MIBE, p. 134, nr. 105, M,
NIK, ?, a: 527-536.
Col. privată.

168. AE ↓, 16,37 g., 30 mm,
MIBE, p. 130, nr. 95a, M,
CON, B, a: X/X/X = 556/57.
Col. privată.
- Justinus I sau Justinianus I
169. AE ↓ 16,56 g., 29 mm.
MIBE, p. 96 (126), nr. 12 (84), M,
CON, ?, a: 522-537.
Col. privată.
170. AE ↓, 17,58 g., 30,5 mm.
MIBE, tip general, M,
? a: 522-537.
Col. privată.
171. AE ↗ 1,37 g., 11,5 x 10,5 mm
MIBE, p. 99 (129) sau 101 (135),
nr. 32 (93) sau 46 (111), C,
CON(NIK), a: 522-538.
- Justinus II
172. AE ↓, 5,29 g., 19,5 x 18,5 mm.
MIB, II, p. 102, nr. 70a, K,
TES, a: Δ = 568/69
Col. privată.
173. AE ↓, 5,07 g., 22 mm.
MIB, II, p. 98, nr. 47a, K,
NIK, a: V = 569/70
Col. privată.
174. AE ↓, 3,79 g., 29,5 x 28 mm,
MIB, II, p. 101-102, nr. 68 (a,b), K,
TES, a: ? = 565/66-570/71
Inv. 80008.
175. AE ↓, 4,83 g., 20 mm
MIB, II, p. 102, nr. 70a, K,
TES, a: Z = 571/72
Col. privată.
176. AE ↑ 16,74 g., 31 mm.
MIB, II, p. 95, nr. 43 d, M,
CON, C, a: G/II = 572/73
Col. privată.
177. AE ↓ 5,96 g., 22 mm.
MIB, II, p. 102, nr. 70a, K,
TES, a: VI/III = 573/74
Col. privată.
178. AE ↓ 5,61 g., 23,5 mm.
MIB, II, p. 98, nr. 47a, K,
NIK, a: X = 574/75
Col. privată.
179. AE ↓ 5,50 g., 23,5 mm.
MIB, II, p. 100, nr. 51b, K,
KYZ, a: X = 574/75.
Col. privată.
180. AE ↓, 5,93 g., 20,5 mm,
MIB, II, p. 102, nr. 70a, K,
TES, a: X = 574/75.
Col. privată.
181. AE ↙, 12,87 g., 30,5 x 28 mm.
MIB, II, p. 93-96, nr. 43, M,
CON, B, a: 565-578
Col. privată.
182. AE ↓ 5,26 g., 22 x 19 mm.
MIB, II, p. 102, nr. 70, K,
TES, a: ? = 568/69-577.
Col. privată.
- Mauricius Tiberius
183. AE ↓ 5,18 g., 21 x 19 mm.
MIB, II, p. 115, nr. 70D, K,
CON, B, a: C̄ = 587/88
Col. privată.
184. AE ↓, 4,84 g., 20 mm.
MIB, II, p. 115, nr. 70D, K,
CON, B, a: C̄ = 587/88
Col. privată.
185. AE ↑, 9,15 g., 28 x 26,5 mm.
MIB, II, p. 119, nr. 85D, M,
KYZ, a: X = 591/92.
Col. privată.
186. AR? 0,86 g., 11 x 11 mm, ruptă.
Av. Bust?/Rv. K
20 follis?, sec. VI.
MINAC, f. n.

BIBLIOGRAFIE

BARNEA 2000 – I. Barnea, *Regiunea Dunării de Jos în lumina sigiliilor bizantine*, în vol. *Fațetele istoriei. Existențe, identități, dinamici. Omagiu academicianului Ștefan Ștefănescu*, București, 2000, p. 293-306.

BAUMANN 2010 – V.H. Baumann, *Noviodunum. Șantier arheologic 1995-2009*, Tulcea, 2010.

BOUNEGRU, ADUMITROAEI 2005-2006 – O. Bounegru, M. Adumitroaei, „*Life (after life) in Town*” în *Scythia Minor. Interpretări stratigrafice*, Peuce s.n., 3-4 (2005-2006), p. 259-282.

CULICĂ 1969 – V. Culică, *Obiecte de caracter creștin din epoca romano-bizantină găsite la Pîrjoaia - Dobrogea*, Pontica 2 (1969), p. 355-371.

CULICĂ 1972 – V. Culică, *Moneda romano-bizantină din secolul al V-lea e.n. și unele replici în plumb de la Izvoarele, jud. Constanța*, Pontica 5 (1972), p. 267-300.

CULICĂ 1973-1975 – V. Culică, *Două ponduri romano-bizantine*, BSNR 67-69 (1973-1975), 121-123, p. 227-230.

CULICĂ 1975 – V. Culică, *Plumburi comerciale din cetatea romano-bizantină de la Izvoarele (Dobrogea)*, Pontica 8 (1975), p. 215-262.

CULICĂ 1976 – V. Culică, *Plumburi comerciale din cetatea romano-bizantină de la Izvoarele*, Pontica 9 (1976), p. 115-133.

CULICĂ 1979 – V. Culică, *Plumburi comerciale din cetatea romano-bizantină de la Izvoarele (Addenda et corrigenda)*, Pontica 12 (1979), p. 145-149.

CULICĂ 1976-1980 – V. Culică, *Imitații locale ale unor monede din epoca romană și bizantină descoperite în Dobrogea*, BSNR 70-74 (1976-1980), 124-128, p. 253-262.

CUSTUREA 1986 - G. Custurea, *Unele aspecte privind penetrația monedei bizantine în Dobrogea în secolele VII- X*, Pontica 19 (1986), p. 273-277.

CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1997 – G. Custurea, A. Vertan, G. Talmațchi, *Descoperiri monetare în Dobrogea (XI)*, Pontica 30 (1997), p. 371-387.

CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1998 – G. Custurea, A. Vertan, G. Talmațchi, *Descoperiri monetare în Dobrogea (XII)*, Pontica 31 (1998), p. 309-328.

CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1999 – G. Custurea, A. Vertan, G. Talmațchi, *Descoperiri monetare în Dobrogea (XIII)*, Pontica 32 (1999), p. 347-365.

CUSTUREA, CLIANTE 2006 – G. Custurea, Tr. Cliante, *Monede bizantine descoperite în Dobrogea (sec. VI-VII)*, Pontica 39 (2006), p. 423-434.

CUSTUREA 2008 - G. Custurea, *Noi descoperiri monetare bizantine din Dobrogea (sec. V-VII)*, Pontica 41 (2008), p. 533-562.

CUSTUREA, TALMAȚCHI 2011 – G. Custurea, G. Talmațchi, *Repertoriul tezaurilor monetare din Dobrogea*, Constanța, 2011.

DIACONU 1963 – P. Diaconu, *Urme vechi creștine descoperite în sud-vestul Dobrogei*, BOR, 81 (1963), 5-6, p. 548-550.

GÂNDILĂ 2003-2005 – A. Gândilă, *Sixth-to-Seventh Century Coin Circulation in Dobruđja*, CN 9-11 (2003-2005), p. 109-166.

GÂNDILĂ 2007 – A. Gândilă, *Greek Imperial, Roman, Byzantin and Ottoman Coin Finds from Capidava (1966-2006) in the Collection of the National History Museum of Romania*, Pontica 40 (2007), p. 607-623.

GÂNDILĂ 2009 – A. Gândilă, *Un tezaur de monede bizantine timpurii descoperite la Capidava*, CN 15 (2009), p. 87-106.

ISVORANU, VÎLCU 2010 – T. Isvoranu, A. Vâlcu, *Monede romane și bizantine descoperite la Halmyris*, Pontica 43 (2010), p. 407-423.

IACOB 2005 – M. Iacob, *Le trésor de solidi romano-byzantins découvert à Ibida (Scythia Mineur)*, în vol. *Simpozion de numismatică dedicat centenarului Societății Numismatice Române*

(1903-2003), Chișinău 26-28 noiembrie 2003, București, 2005, p. 75-80.

IACOB 2009 - M. Iacob, *La circulation monétaire à (L) Ibida (Scythia Mineure) du Ve siècle au début du VIIe*, în vol. *Byzantin Coins in Central Europe between the 5th and 10th Century* (ed. M. Wołoszyn), Moravia Magna. Seria Polona, III, Krakov, 2009, p. 61-79.

IRIMIA 1985 - M. Irimia, *În legătură cu unele tegule ștampilate descoperite la Izvoarele (jud. Constanța)*, Pontica 18 (1985), p. 141-156.

IRIMIA 1998 - M. Irimia, *Unele considerații privind topoarele de tipul Baniabic în lumina descoperirilor de la Izvoarele (jud. Constanța)*, Pontica 31 (1998), p. 37-48.

IRIMIA 2002-2003 - M. Irimia, *Noi descoperiri de tegule romane ștampilate în sud-vestul Dobrogei*, Pontica 35-36 (2002-2003), p. 161-174.

MADGEARU 1997 - A. Madgearu, *The Downfall of the Lower Danubian Late Roman Frontier*, RRH, 36 (1997), 3-4, p. 315-336.

MADGEARU 2001 - A. Madgearu, *The end of town life in Scythia Minor*, OJA 20 (2001), 2 p. 207-217.

MADGEARU 2006 - A. Madgearu, *The end of the Lower Danubian Limes: a violent or a peaceful Process?*, *Studia antiqua et archaeologica* 12 (2006). Al V-lea colocviu Româno-Italian (Iași-Tulcea), 19-25 septembrie 2004, Iași, p. 151-158.

MĂNUCU-ADAMEȘTEANU, DAMIAN, MOISIL, IACOB, PETAC 2005-2006 - Gh. Mănucu-Adameșteanu, O. Damian, D. Moisil, M. Iacob, Em. Petac, *Descoperiri romane și romano-bizantine de la Nufăru*, Peuce, s.n., nr. 3-4 (2005-2006), p. 375-398.

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2003a - E. Oberländer-Târnoveanu, *La monnaie dans l'espace rural byzantin des Balkans Orientaux - Un essai de synthèse au commencement du XXIe siècle*, Peuce s.n.1 (2003), p. 341-412.

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2003b - E. Oberländer-Târnoveanu, *Aux origines économiques du Moyen Âge au Bas-Danube: notes sur l'évolution des échanges monétaires dans la zone rurale de Dobroudja et au nord-est de la Bulgarie aux VIe - Xe siècles*, în vol. *Studia Historica et Theologica. Omagiu Prof. Emilian Popescu*, București, 2003, p. 211-226.

POPEEA, CUSTUREA 1976-1980 - Al. Popeea, G. Custurea, *Tezaurul monetar din secolul al XVIII-lea de la Lanurile (jud. Constanța)*, BSNR 70-74 (1976-1980), 124-128, p. 389-394.

POPESCU 1994-1995 - A. Popescu, *Monede romano-bizantine timpurii de la Murighiol, jud. Tulcea*, BSNR, 88-89 (1994-1995), 142-143, p. 285-289.

RĂDULESCU, CLIANTE 1986- A. Rădulescu, Tr. Cliante, *Tezaurul de la Sucidava-Izvoarele (jud. Constanța)*, Pontica 19 (1986), p. 127-158.

VERTAN, CUSTUREA 1988-1989 - A. Vertan, G. Custurea, *Descoperiri monetare în Dobrogea (VIII)*, Pontica 21-22 (1988-1989), p. 379-390.

19

27

32

33

37

41

45

46

61

64

65

78

82

87

Pl. 2

156

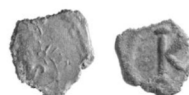
158

159

185

186

Pl. 3